

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 147/15

Λουξεμβούργο, 16 Δεκεμβρίου 2015

Αποφάσεις στις υποθέσεις T-9/11, Air Canada, T-28/11, Koninklijke Luchtvaart Maatschappij, T-36/11, Japan Airlines, T-38/11, Cathay Pacific Airways, T-39/11, Cargolux Airlines International, T-40/11, Latam Airlines Group κ.λπ., T-43/11, Singapore Airlines κ.λπ., T-46/11, Deutsche Lufthansa κ.λπ., T-48/11, British Airways, T-56/11, SAS Cargo Group κ.λπ., T-62/11, Air France-KLM, T-63/11, Société Air France και T-67/11, Martinair Holland κατά Επιτροπής

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει την απόφαση με την οποία η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα ύψους περίπου 790 εκατομμυρίων ευρώ σε διάφορες αεροπορικές εταιρίες λόγω της συμμετοχής τους σε σύμπραξη στην αγορά των αερομεταφορών φορτίου

Κατά το Γενικό Δικαστήριο, το αιτιολογικό και το διατακτικό της αποφάσεως είναι αντιφατικά

Στις 7 Δεκεμβρίου 2005, περιήλθε στην Επιτροπή αίτηση περί μη επιβολής προστίμου, την οποία υπέβαλαν η Deutsche Lufthansa και οι θυγατρικές της Lufthansa Cargo και Swiss International Air Lines, δυνάμει της «ανακοινώσεως του 2002 περί επιείκειας»¹. Σύμφωνα με την αίτηση αυτή, πολλές εταιρίες δραστηριοποιούμενες στην αγορά των αερομεταφορών φορτίου διατηρούσαν μεταξύ τους αντίθετες προς τον ανταγωνισμό επαφές οι οποίες αφορούσαν, ειδικότερα, τον επίναυλο καυσίμου και τα πρόσθετα τέλη ασφάλειας (τα τελευταία καθιερώθηκαν προκειμένου να αντιμετωπιστεί το κόστος ορισμένων μέτρων ασφαλείας επιβληθέντων μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001).

Στις 14 και 15 Φεβρουαρίου 2006, η Επιτροπή προέβη σε αιφνίδιους ελέγχους. Στις 9 Νοεμβρίου 2010, το θεσμικό αυτό όργανο εξέδωσε απόφαση² η οποία διαπιστώνει, με το αιτιολογικό της, ενιαία και διαρκή παράβαση των ευρωπαϊκών κανόνων ανταγωνισμού στο έδαφος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και στην Ελβετία. Κατά την Επιτροπή, διάφοροι αερομεταφορείς (βλ. πίνακα) συντόνισαν τη συμπεριφορά τους όσον αφορά την τιμολόγηση της παροχής υπηρεσιών αερομεταφορών φορτίου. Το διατακτικό της αποφάσεως αναφέρει τέσσερις παραβάσεις σχετικές με διαφορετικές περιόδους και διαφορετικά δρομολόγια. Μολονότι ορισμένες παραβάσεις φέρεται ότι διαπράχθηκαν από όλους τους εμπλεκόμενους μεταφορείς, άλλες φαίνεται να διαπράχθηκαν από πιο περιορισμένο κύκλο μεταφορέων. Η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα σε όλους τους εμπλεκόμενους μεταφορείς, εξαιρουμένης της Lufthansa και των θυγατρικών της, στις οποίες χορηγήθηκε απαλλαγή.

Οι εμπλεκόμενοι μεταφορείς³ άσκησαν προσφυγή κατά της αποφάσεως της Επιτροπής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ορισμένοι μεταφορείς υποστήριξαν, μεταξύ άλλων, ότι η απόφαση δεν καθιστά εφικτό τον προσδιορισμό της φύσεως και της εκτάσεως της παραβάσεως ή των παραβάσεων που τους καταλογίζονται. Συγκεκριμένα, ενώ το διατακτικό της αποφάσεως αναφέρει, στα άρθρα του 1 έως 4, τέσσερις παραβάσεις σχετικές με διαφορετικές περιόδους και διαφορετικά δρομολόγια και διαπραχθείσες από διαφορετικούς μεταφορείς, το αιτιολογικό της αφορά μία και μόνη ενιαία και διαρκή παγκόσμια παράβαση η οποία καλύπτει όλα τα δρομολόγια. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, όλες οι προσφεύγουσες εταιρίες υποστήριξαν ότι το αιτιολογικό και το διατακτικό της αποφάσεως είναι αντιφατικά.

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή και τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (καρτέλ) (ΕΕ 2002, C 45, σ. 3).

² Απόφαση C(2010) 7694 τελικό της Επιτροπής, της 9ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ και του άρθρου 8 της Συμφωνίας με την Ελβετία (Υπόθεση COMP/39258 — αεροπορικές μεταφορές φορτίου).

³ Εξαιρουμένης της Qantas.

Με τις σημερινές του αποφάσεις, το Γενικό Δικαστήριο υπογραμμίζει καταρχάς ότι η αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας συνεπάγεται ότι το διατακτικό αποφάσεως με την οποία η Επιτροπή διαπιστώνει παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού πρέπει να είναι ιδιαίτερα σαφές και ακριβές ώστε οι επιχειρήσεις στις οποίες καταλογίζεται ευθύνη και επιβάλλονται κυρώσεις να είναι σε θέση να κατανοήσουν και να αμφισβητήσουν τους λόγους του καταλογισμού της ευθύνης και της επιβολής των κυρώσεων, όπως οι λόγοι αυτοί προκύπτουν από το γράμμα του εν λόγω διατακτικού.

Το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι τα εθνικά δικαστήρια δεσμεύονται από την απόφαση που εκδίδει η Επιτροπή, πράγμα το οποίο απαιτεί να μπορεί το διατακτικό της να γίνει κατανοητό κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση. Ειδικότερα, τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν το περιεχόμενο της παραβάσεως καθώς και να προσδιορίζουν τα ευθυνόμενα πρόσωπα, προκειμένου να μπορέσουν να αντλήσουν τις αναγκαίες συνέπειες όσον αφορά τις αγωγές αποζημιώσεως που ασκούν τα πρόσωπα που υπέστησαν βλάβη από την εν λόγω παράβαση.

Ομοίως, το Γενικό Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι το γράμμα του διατακτικού αποφάσεως με την οποία διαπιστώνεται παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού είναι σε θέση να θεμελιώσει αμοιβαία δικαιώματα και υποχρεώσεις μεταξύ των προσώπων τα οποία αφορά.

Εν προκειμένω, από την ερμηνεία του αιτιολογικού της αποφάσεως στο σύνολό του συνάγεται ότι η Επιτροπή περιγράφει μία και μόνη σύμπραξη, η οποία χαρακτηρίζεται ως ενιαία και διαρκής παράβαση σχετική με όλα τα δρομολόγια που καλύπτει η σύμπραξη και στην οποία μετείχε το σύνολο των εμπλεκόμενων μεταφορέων. Οι τελευταίοι, στο πλαίσιο ενός και μόνου συνολικού σχεδίου και μέσω ενός και μόνου δικτύου επαφών, διμερών και πολυμερών, συντόνισαν τη συμπεριφορά τους όσον αφορά, αφενός, τις αυξήσεις του επίνευλου καυσίμου και των πρόσθετων τελών ασφάλειας και, αφετέρου, την καταβολή προμηθειών επί των εν λόγω πρόσθετων τελών στα συνεργαζόμενα με αυτούς πρακτορεία. Ο συντονισμός αυτός πραγματοποιήθηκε σε παγκόσμια κλίμακα, οπότε αφορούσε ταυτόχρονα όλα τα δρομολόγια που περιγράφονται στην απόφαση.

Ωστόσο, με το διατακτικό της αποφάσεως διαπιστώνεται η διάπραξη είτε τεσσάρων ενιαίων και διαρκών παραβάσεων είτε μίας και μόνης ενιαίας και διαρκούς παραβάσεως για την οποία καταλογίστηκε ευθύνη μόνο στους μεταφορείς οι οποίοι, ως προς τα δρομολόγια που εκθέτει καθένα από τα άρθρα 1 έως 4, μετείχαν άμεσα στις παραβατικές συμπεριφορές τις οποίες περιγράφει καθένα από τα εν λόγω άρθρα ή γνώριζαν την ύπαρξη συμπαιγνίας σχετικά με τα δρομολόγια αυτά. **Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει την ύπαρξη αντιφάσεως μεταξύ του αιτιολογικού και του διατακτικού της αποφάσεως της Επιτροπής.**

Το Γενικό Δικαστήριο αποκλείει το ενδεχόμενο οι αποκλίσεις μεταξύ αιτιολογικού και διατακτικού να εξηγούνται από το γεγονός ότι οι μεταφορείς που δεν κατονομάζονται σε ορισμένα άρθρα του διατακτικού δεν εξυπηρετούν τα δρομολόγια που καλύπτουν τα άρθρα αυτά. Η εξήγηση αυτή προσκρούει στην ιδέα στην οποία στηρίζεται το αιτιολογικό της αποφάσεως, δηλαδή αυτήν της υπάρξεως μίας και μόνης ενιαίας και διαρκούς παραβάσεως συντιθέμενης από σύνολο αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορών για τις οποίες ευθύνονται όλοι οι μετέχοντες, τούτο δε ανεξαρτήτως των σχετικών δρομολογίων. Επιπλέον, οι μεταφορείς θεωρούνται υπεύθυνοι για το σύνολο της περιγραφόμενης σε κάθε άρθρο παραβάσεως, χωρίς να πραγματοποιείται διάκριση μεταξύ των δρομολογίων που εξυπηρετούνται από τους εν λόγω μεταφορείς και εκείνων που δεν εξυπηρετούνται. Επομένως, αν γίνει δεκτή η εξήγηση αυτή, η συνέπεια θα είναι να θεωρηθεί ότι το αιτιολογικό στηρίζεται σε δύο αλληλοσυγκρουόμενες λογικές.

Εκτός αυτού, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι το ίδιο το αιτιολογικό της αποφάσεως δεν είναι πλήρως απαλλαγμένο από ανακολουθίες. Συγκεκριμένα, το αιτιολογικό αυτό περιέχει εκτιμήσεις που δύσκολα συμβιβάζονται με την ύπαρξη ενιαίας συμπράξεως καλύπτουσας όλα τα δρομολόγια που περιγράφονται στο διατακτικό, όπως δηλαδή αυτή που εκτίθεται στο ίδιο αυτό αιτιολογικό.

Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο καταλήγει ότι οι ανακολουθίες της αποφάσεως είχαν ως συνέπεια την προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας των ενδιαφερόμενων εταιριών και την αδυναμία του Γενικού Δικαστηρίου να ασκήσει τον έλεγχό του.

Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει την απόφαση της Επιτροπής στο μέτρο που αφορά τους ενδιαφερόμενους μεταφορείς.

Ανακεφαλαιωτικός πίνακας

Ενδιαφερόμενες εταιρίες	Πρόστιμο επιβληθέν από την Επιτροπή (σε ευρώ)	Αποτέλεσμα
Air Canada	21 037 500	Ακύρωση
Air France-KLM	182 920 000 (από κοινού και εις ολόκληρον με τη Société Air France) 124 440 000 (από κοινού και εις ολόκληρον με την Koninklijke Luchtvaart Maatschappij)	Ακύρωση
Société Air France	182 920 000 (από κοινού και εις ολόκληρον με την Air France-KLM)	Ακύρωση
Koninklijke Luchtvaart Maatschappij	2 720 000 124 440 000 (από κοινού και εις ολόκληρον με την Air France-KLM)	Ακύρωση
British Airways	104 040 000	Ακύρωση
Cargolux Airlines International	79 900 000	Ακύρωση
Cathay Pacific Airways	57 120 000	Ακύρωση
Japan Airlines Corp. Japan Airlines Co.	35 700 000 (από κοινού και εις ολόκληρον)	Ακύρωση
Latam Airlines Group (πρώην LAN Airlines) Lan Cargo	8 220 000 (από κοινού και εις ολόκληρον)	Ακύρωση
Lufthansa Cargo Lufthansa Swiss	0	Ακύρωση
Martinair Holland	29 500 000	Ακύρωση
Qantas Airways	8 880 000	Δεν ασκήθηκε προσφυγή

SAS SAS Cargo Group Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden	22 308 250 (μόνο στη SAS) 4 254 250 (από κοινού και εις ολόκληρον μεταξύ SAS Cargo Group και Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden) 32 984 250 (από κοινού και εις ολόκληρον μεταξύ SAS Cargo Group και SAS) 5 355 000 (μόνο στη Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden) 5 265 750 (από κοινού και εις ολόκληρον)	Ακύρωση
Singapore Airlines Cargo Singapore Airlines	74 800 000 (από κοινού και εις ολόκληρον)	Ακύρωση

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών από της κοινοποίησής της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το πλήρες κείμενο των αποφάσεων ([T-9/11](#), [T-28/11](#), [T-36/11](#), [T-38/11](#), [T-39/11](#), [T-40/11](#), [T-43/11](#), [T-46/11](#), [T-48/11](#), [T-56/11](#), [T-63/11](#), [T-62/11](#) et [T-67/11](#)) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582